Important Features of the Book

- Model Question Paper as per examination Pattern.
- For Exam - A separate section on Key Notes.

S.Y.B.Com.

Sem. 3

MU

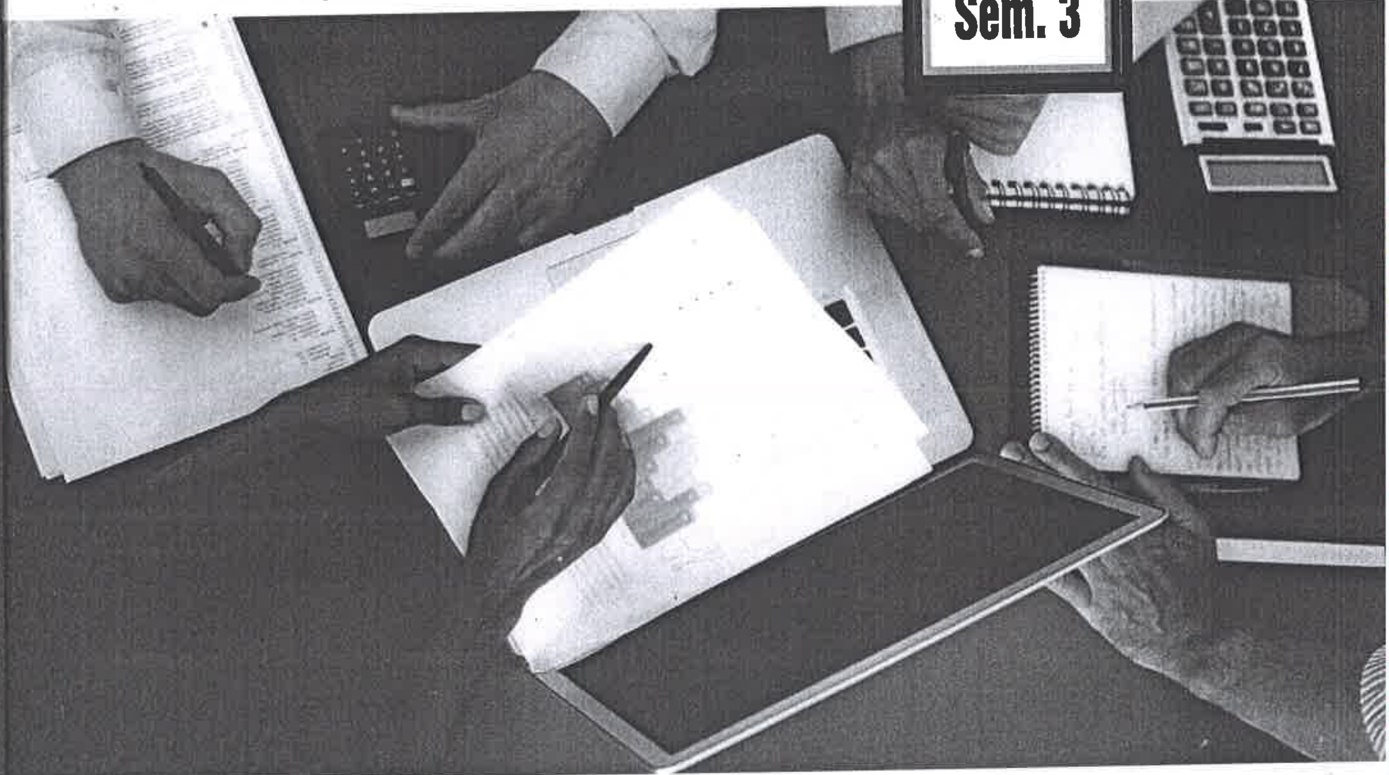

Strictly as per new Revised Syllabus with effect from the Academic Year 2017-2018

कंपनी चिटणिसाची कार्यपद्धती - १

Ability Enhancement Course (AEC)

शुभांगी एम्. केदारे

डॉ. माधुरी प्रकाश कांबळे

Tech-Max Publications, Pune
Innovation Throughout

BCOMM7A Price ₹ 130/-

Coordinator, IQAC
NCRD'S Sterling College of Arts,
Commerce & Science
Nerul - 400 706.

Principal
NCRD'S Sterling College of Arts, Commerce & Science
Nerul, Navi Mumbai - 400706

कंपनी चिटणिसाची कार्यपद्धती – १

Ability Enhancement Course (AEC)

S.Y.B.Com. (Semester – III)

Strictly As per the new revised syllabus w.e.f. academic year 2017-18

प्रा. शुभांगी एम्. केदारे

M.Com, NET, SET, LL.B, B.E.d, G.D.C.&A.
P. D. Karkhanis College, Ambarnath)

डॉ. माधुरी प्रकाश कांबळे

M.Com. , B.Ed., NET (RF), Ph.D., DBM
PNP College of Arts, Commerce and Science, Veshvi, Alibag – 402209

Tech-Max Publications, Pune
Innovation Throughout

BCOMM7A

Coordinator, IQAC
NCRD'S Sterling College of Arts,
Commerce & Science

Centre for Rural Development's (NCRD) Sterling College of Arts, Commerce & Science Nerul, Navi Mumbai

Principal
NCRD'S Sterling College of Arts, Commerce & Science
Nerul, Navi Mumbai-400706

प्रकरण १ : कंपनीची ओळख १.१ – १.२८

१.१ कंपनीची ओळख : व्याख्या, वैशिष्ट्ये, प्रकार, कंपनी कायदा २०१३ नुसार १.२

१.२ कंपनी चिटणीस १.११

१.३ कंपनी चिटणिसाची भूमिका १.१९

१.४ कंपनी चिटणीस – रोजगाराच्या संधी १.२२

प्रकरण २ : कंपनी सचिवाच्या सेवा २.१ – २.५०

२.१ कंपनीच्या सचिवाच्या सेवा २.२

२.२ सल्लागार सेवा २.३

२.३ कंपनीच्या सचिवांची भूमिका २.६

२.४ कंपनी आणि स्टॉक एक्सचेंज २.८

२.५ कंपनी आणि डिपॉझिटरी सहभागी (डीपी) २.९

२.६ कंपनी सचिव व कंपनी निबंधक/कंपन्यांचे रजिस्ट्रार (आरओसी)/ नोंदणी अधिकारी २.१०

२.७ विविध मंचावर कंपनी सचिवाच्या प्रातिनिधिक सेवा २.१३

२.८ कंपनी लॉ बोर्ड/कंपनी कायदा मंडळ २.१६

२.९ ग्राहक मंच /कंझ्यूमर फोरम २.१८

२.१० सेबी २.१९

२.११ लवाद आणि पूरक सेवा २.२०

२.१२ सायबर कायदा पालन २.२२

२.१३ सचिवीय मानके २.२५

२.१४ सचिवीय मानके – १ ते १० .... २.२८

२.१५ कंपनी सेक्रेटरीचे कार्य २.३७

२.१६ सचिवीय लेखापरीक्षण २.३८

Coordinator, IQAC
NCRD'S Sterling College of Arts,
Commerce & Science
Nerul - 400 706.

National Centre for Rural Development's (NCRD)
Sterling College of Arts, Commerce & Science
Nerul, Navi Mumbai.

Principal
NCRD'S Sterling College of Arts, Commerce & Science
Nerul, Navi Mumbai - 400706

अनुक्रमणिका

१.१ – १.२८
.... १.२
.... १.११
.... १.१९
.... १.२२

२.१ – २.५०
.... २.२
.... २.३
.... २.६
.... २.८
...( )............ २.९
धिकारी २.१०
.... २.१३
.... २.१६
.... २.१८
.... २.१९
.... २.२०
.... २.२२
.... २.२५
....)......... २.२८
.... २.३७
.... २.३८

प्रकरण ३ : कंपनीचे दस्तऐवज (कागदपत्रे आणि कंपनी निर्मिती) ३.१ – ३.४६

३.१ घटनापत्रक ३.२

३.२ कंपनी स्थापना / निर्मिती ३.२९

३.३ रूपांतर आणि पुनर्रूपांतर ३.३५

प्रकरण ४ : सचिवीय पत्रव्यवहार ४.१ – ४.४८

४.१ पत्रव्यवहार : संकल्पना ४.२

४.२ सचिवीय पत्रव्यवहार ४.२

४.३ भागधारकांसोबत पत्रव्यवहार ४.३

४.४ कर्जरोखेधारक ४.१३

४.५ कंपनी संचालकांशी /सोबत पत्रव्यवहार ४.१७

४.६ कंपन्यांचे रजिस्ट्रारसोबत पत्रव्यवहार ४.२१

४.७ भाग बाजारासोबत पत्रव्यवहार ४.२५

४.८ भारतीय प्रतिभूती आणि विनिमय बोर्डाचा परिचय ४.२९

४.९ कंपनी कायदा मंडळाचा परिचय ४.३१

४.१० शासकीय पत्रव्यवहार ४.३४

४.११ कंपनी सचिवाचा बँकेसोबत पत्रव्यवहार ४.३६

४.१२ चिटणिसाच्या पत्रव्यवहारात तंत्रज्ञानाची भूमिका ४.३९

४.१३ सचिवीय पत्रव्यवहार आणि संबंधित दंड ४.४१

अपेक्षित प्रश्नपत्रिका .... १ – ४

❑❑❑

Coordinator, IQAC
NCRD'S Sterling College of Arts, Commerce & Science
Nerul - 400 706.

National Centre for Rural Development's (NCRD)
Sterling College of Arts, Commerce & Science
Nerul, Navi Mumbai.

Principal
NCRD'S Sterling College of Arts, Commerce & Science
Nerul, Navi Mumbai-400706

१

प्रकरण

कंपनीची ओळख

(Introduction to Company)

अभ्यासक्रम :

अ) कंपनीची ओळख – व्याख्या, वैशिष्ट्ये, प्रकार, कंपनी कायदा २०१३ नुसार

ब) कंपनी चिटणीस – व्याख्या, चिटणिसास आवश्यक असणारे गुण, पात्रता, नियुक्ती प्रक्रिया, राजीनामा आणि हद्दपार

क) कंपनी चिटणिसाची भूमिका – अधिकार, जबाबदाऱ्या, वैधानिक जबाबदाऱ्या, रोजगाराच्या संधी

प्रस्तावना

औद्योगिक क्रांतीपूर्वीच्या काळात उद्योग, व्यापार व व्यवसाय क्षेत्रात व्यक्तिगत व्यापारी संस्था व भागीदारी संस्था कार्य करत होत्या. कारखानदारी पद्धतीला प्रचंड प्रमाणावर भांडवल आणि वैशिष्ट्यपूर्ण व्यवस्थापनाची आवश्यकता भासू लागली. व्यापारी संस्था व भागीदारी संस्था कारखानदारीस मोठ्या प्रमाणावर भांडवलाचा पुरवठा करण्यास असमर्थ ठरल्याने असंख्य सभासदांच्या आधारे कंपनी मोठ्या प्रमाणावर भांडवल गोळा करू शकते. त्यातूनच भांडवलाची गरज भागविण्यासाठी कंपनी प्रकार अस्तित्वात आला.

आधुनिक काळात व्यापार, उद्योग, व्यवसाय करणाऱ्या संस्था, सामाजिक, शैक्षणिक, सांस्कृतिक क्षेत्रात काम करणाऱ्या संस्था, तसेच क्रीडा क्षेत्रात विकास करण्यासाठी स्थापना झालेल्या संस्था या सर्वांना आपली नित्याची व महत्त्वाची कामे पार पाडण्यासाठी कारकूनी कामे करण्यासाठी विश्वासू माणसे नेमतात. म्हणजेच चिटणिसाची नियुक्ती करतात.

या चिटणिसाला त्याच्या दैनंदिन कामासाठी काही अधिकार, जबाबदाऱ्या कंपनी कायद्यानुसार पार पाडाव्या लागतात. प्रस्तुत प्रकरणात आपण कंपनीची ओळख, संकल्पना व वैशिष्ट्ये, प्रकार – कंपनी कायद्यानुसार (२०१३); कंपनी चिटणीस व्याख्या, त्यास आवश्यक असणारे गुण, पात्रता, नियुक्ती प्रक्रिया, राजीनामा आणि हद्दपार, कंपनी चिटणिसाची भूमिका, अधिकार, जबाबदाऱ्या, वैधानिक जबाबदारी, रोजगार संधी या घटकांचा अभ्यास करणार आहोत.

Coordinator, IQAC
NCRD'S Sterling College of Arts, Commerce & Science
Nerul - 400 706.

National Centre for Rural Development's (NCRD)
Sterling College of Arts, Commerce & Science
Nerul, Navi Mumbai.

Principal
NCRD'S Sterling College of Arts, Commerce & Science
Nerul, Navi Mumbai - 400706

Best of Tech-Max Publications for S.Y.B.Com.(Marathi) Course

Core Courses (CC)

- व्यावसायिक कायदा – १
  शुभांगी एम्. केदारे
  P. D. Karkhanis College, Ambarnath.
  अॅड. हेमांगी पाटील
  Karmaveer Bhaurao Patil College, Vashi.
  अॅड. सुयश प्रधान
  Anand Vishwa Gurukul College, Thane.
  देविदास शिंदे
  Adv. V.B. Deshpande College, Mulund.

Ability Enhancement Courses (AEC)

- जाहिरात – १
  डॉ. सिम्मी सिंग
  Kamaladevi College of Arts and Commerce Opp. Vitthalwadi Railway Station, Vitthalwadi (E).
  ज्ञानेश्वर द. बनसोडे
  Chetna's Hazarimal Somani Commerce & Economics College, Bandra (E), Mumbai.
- कंपनी चिटणीसाची कार्यपद्धती – १
  शुभांगी एम्. केदारे
  P. D. Karkhanis College, Ambarnath.
  डॉ. माधुरी प्रकाश कांबळे
  PNP College of Arts, Commerce and Science, Veshvi, Alibag.
- सहकार – १
  डॉ. सिम्मी सिंग
  Kamaladevi College of Arts and Commerce Opp. Vitthalwadi Railway Station, Vitthalwadi (E).
  ज्ञानेश्वर द. बनसोडे
  Chetna's Hazarimal Somani Commerce & Economics College, Bandra (E), Mumbai.

Discipline Related Elective (DRE) Courses

- वाणिज्य – ३
  डॉ. सिम्मी सिंग
  Kamaladevi College of Arts and Commerce Opp. Vitthalwadi Railway Station, Vitthalwadi (E).
  ज्ञानेश्वर द. बनसोडे
  Chetna's Hazarimal Somani Commerce & Economics College, Bandra (E), Mumbai.
- व्यावसायिक अर्थशास्त्र – ३
  नेहा एन. सलागरे
  D.S.P.M. K. V. Pendharkar College, Dombivali.
  प्रतिमा बी. अगरवाल
  P. D. Karkhanis College, Ambarnath.
  सीमा टी. उघडे
  D.S.P.M. K. V. Pendharkar College, Dombivali.
  सुनील बलखंडे
  Sundarrao More College, Poladpur.

Skill Enhancement Courses (SEC)

- पायाभूत अभ्यास – ३
  डॉ. समीर ए. बुटाला
  Sundarrao More College Poladpur, Raigad.
  डॉ. मंगेश एम. गोरे
  S. M. College Poladpur, Raigad.
  विष्णू अडसरे
  Art's, Science and Commerce College Mokhada, Tal - Mokhada, Dist. - Palghar.

ISBN : 978-93-5077-056-6
9789350770566
Price ₹ 130/-

For Orders Contact

- **Krishna Book Collections,** Matunga (E), Mumbai.
  Tel No. : 022-24109080 / 022-24102571 Mobile No. : 7498018909 9833082745 / 9833082761
- **Student's Agencies (I) Pvt. Ltd., Tardeo Road Mumbai - 400034.**
  Tel. No. : 022-23513334/5/6/7. E-mail : student@vsnl.com
- **Bharat Sales Agency, Charni Road, Mumbai.**
  Tel. No. 022-23819359, 23821307
- **Vidhyarthi Sales Agency, J.S.S. Road, Girgaon, Mumbai.**
  Tel. No. : 022-23829330 / 23851416 / 23867279

For Library Orders
Mr. Sachin Waingade
80975 71421 / 92208 77214
E-mail
swaingade.techmax@gmail.com / info@techmaxbooks.com

http://www.facebook.com/techmax.publications

Coordinator, IQAC
NCRD'S Sterling College of Arts, Commerce & Science
Nerul - 400 706.

National Centre for Rural Development's (NCRD)
Sterling College of Arts, Commerce & Science Nerul, Navi Mumbai.

Principal
NCRD'S Sterling College of Arts, Commerce & Science
Nerul, Navi Mumbai - 400706